

RESTAURANGERNA SOM STÄLLER HÖGRE KRAV

EN RAPPORT OM KYCKLINGVÄLFÄRD
HOS RESTAURANGKEDJOR

Publicerad 21 mars 2022

Djurens Rätt.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

OM DJURENS RÄTTS FÖRETAGSRAPPORTER	3
KYCKLINGFABRIKER, KONSUMENTER OCH FÖRETAGENS ANSVAR	4
EUROPEAN CHICKEN COMMITMENT – ETT STEG I RÄTT RIKTNING	5
RESTAURANGKEDJORNA SOM STÄLLER HÖGRE KRAV	6
FÖRETAGSRANKING	7
AVSLUTANDE ORD	8

OM DJURENS RÄTTS FÖRETAGSRAPPORTER

Djurens Rätts företagsrapporter synar företag i olika delar av livsmedelsbranschen och rankar dem efter deras djurvälståndarbete. Företagens arbete behöver granskas eftersom det har en direkt inverkan på djurens liv genom de inköskriterier som ställs. Vidare behöver konsumenter få veta hur företagen arbetar med djurvälståndfrågor, inte minst eftersom svenska konsumenter anser att djurvälstånd är en av de viktigaste frågorna när det kommer till livsmedelsinköp.

I denna rapport granskas 12 av landets största restaurangkedjor, med fokus på deras arbete med kycklingvälfärd. Kycklingarna är i centrum då de är de landlevande djur som är flest och har det sämst inom livsmedelsindustrin. Kycklingindustrin och dess djurfabriker är extremt ohållbara och i stort behov av förändring. Därför har Europas ledande djurrätts- och djurskyddsorganisationer utvecklat initiativet European Chicken Commitment (ECC). I ECC ingår ett antal välfärds-kriterier för företag att ta med i sina inköp av kyckling, och dessa utgör en ny miniminivå för kycklingindustrin. De företag som arbetar med ECC-kriterierna visar att de tar mer ansvar för kycklingarna de köper in samtidigt som de möter konsumenternas krav på högre djurvälstånd. Denna rapport rankar restaurangkedjor utefter vilka som arbetar med ECC, och vilka som ännu inte gör det.

KYCKLINGFABRIKER, KONSUMENTER OCH FÖRETAGENS ANSVAR

År 2021 kantades av nyhetsrapporteringar som gjorde det än mer tydligt för allmänheten hur ohållbar den konventionella kycklingproduktionen är. Skandalerna på svenska kycklingslakterier avlöste varandra. Vidare gav Världsnaturfonden WWF:s Köttguide rött ljus till konventionell svensk kyckling, till stor del på grund av turbokycklingarnas lidande. Dessa exempel är bara några av de senaste nyheterna som nått svenska konsumenter och gjort det tydligare än någonsin att kycklingindustrin är i stort behov av förändring.

Den konventionella kycklingproduktionen ser i princip likadan ut i hela världen. Kycklingarna lever sina korta liv i intensiva djurfabriker där de trängs tillsammans med tiotusentals andra individer och tvingas leva i sin egen avföring^{2,3}. De snabbväxande turbokycklingarna ökar sin vikt med 5000 % på 35 dagar, vilket medför smärtor och nedsatt rörelseförmåga⁴. Den explosionsartade tillväxten leder också till att miljontals svenska kycklingar dör innan slakt eller att de "kasseras" på slakteriet^{5,6}. I Sverige är det tillåtet att hålla upp till 25 kycklingar (36 kg) per m²,

vilket innebär att varje individ har mindre än ett A4-ark att röra sig på – det är mindre yta än vad en höna i bur lever på i äggindustrin. 99 % av kycklingarna som föds upp i Sverige idag lever enligt dessa förhållanden. I Sverige utgör kycklingarna hela 94 % av de landlevande djur som föds upp, och varje år slaktas över 100 miljoner kycklingar – eller tre kycklingar i sekunden¹.

Så länge företagen väljer att sälja kycklingkött så kan och bör de ta ansvar för en förändring av kycklingindustrin genom att ställa högre inköpskrav. Svenska konsumenter önskar också bättre djurvälstånd och mer ansvar från företagen. Djurvälstånd hamnar på tredje plats när konsumenterna får välja vad som är viktigast när de köper livsmedel⁷. Konsumenterna är även villiga att betala mer för produkter där djuruppfödningen håller högre välfärdsstandard⁸. Dessutom tycker 8 av 10 att turbokycklingar borde förbjudas, samt att kycklingarna ska ha rätt till att vistas utomhus⁹. De företag som inte tar ansvar sviker alltså inte bara djuren, utan även sina kunder.

1. Världsnaturfonden WWF (2021) [Köttguiden - Kyckling](#). Hämtad 2022-03-01
2. Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:23) om fjäderfåhållning inom lantbruket m.m., SJVFS 2022:5, saknr L 111.
3. European Commission, Directorate-General for Health and Food Safety (2017) [Study on the application of the broilers Directive and development of welfare indicators : final report](#), Publications Office.
4. Dixon L. M. (2020) [Slow and steady wins the race: The behaviour and welfare of commercial faster growing broiler breeds compared to a commercial slower growing breed](#). PloS one 15(4): e0231006.
5. Yngvesson, J. m.fl. (2018) [Let me sleep! Welfare of broilers \(Gallus gallus domesticus\) with disrupted resting behaviour](#). Acta Agriculturae Scandinavica, Section A— Animal Science 67(3-4): 123-133
6. Jordbruksverket (2022) [Animalieproduktion. Års- och månadsstatistik – 2021:12](#).
7. Svensk Handel (2021) [Svensk Handels hållbarhetsundersökning 2020/2021](#).
8. YouGov & World Animal Protection (2021) [PR-mätning animaliska livsmedel](#).
9. Novus & Djurens Rätt (2019). [Mätning om svenskarnas attityd till kycklinguppfödning](#).

EUROPEAN CHICKEN COMMITMENT – ETT STEG I RÄTT RIKTNING

För att höja miniminivån och minska lidandet för kycklingarna i djurfabrikerna så har ett trettiotal av Europas ledande djurrätts- och djurskyddsorganisationer, däribland Djurens Rätt, utvecklat initiativet European Chicken Commitment (ECC). ECC består av ett antal välfärds-kriterier baserade på vetenskapligt underlag från den senaste forskningen om djurväl-färd. Kriterierna är framtagna för att användas av företag vid inköp av kyckling. ECC:s kriterier innefattar bland annat stopp för att köpa in turbokycklingar och krav på att använda friskare och mer långsamväxande raser. Mer plats åt kycklingarna ingår också i kriterierna, likväl att använda skonsammare bedövningsmetoder vid slakt. I Sverige ingår även att minst 20 % av kycklingarna som köps in ska ha fått ha möjlighet att vistas utomhus.

Sedan initiativets början år 2018 har över 300 företag i Europa valt att arbeta med ECC i sina inköp av kyckling, och de lovar därmed att uppfylla kriterierna senast år 2026. Bland företag som redan arbetar med ECC finns bland annat Picadeli, Orkla Foods Sverige, Dafgårds och Espresso House. På Djurens Rätts sida [Kycklingläget](#) kan du se vilka fler företag i Sverige som arbetar med ECC.

KRITERIERNA I ECC

- 1 FÖLJA EU:S LAGAR**
- 2 MER PLATS FÖR KYCKLINGARNA**
- 3 NEJ TILL TURBOKYCKLINGAR**
- 4 FÖRBÄTTRAD INOMHUSMILJÖ FÖR KYCKLINGARNA**
- 5 SKONSAMMARE BEDÖVNINGS-METOD VID SLAKT**
- 6 TREDJEPARTSGRANSKNING OCH PUBLIK RAPPORTERING**
- 7 RÄTT TILL UTEVISTELSE**

För mer information om kriterierna se bilaga.

RESTAURANGKEDJORNA SOM STÄLLER HÖGRE KRAV

När Djurens Rätt granskar 12 av de största restaurangkedjorna i Sverige så är resultatet hoppfullt. Flertalet av de granskade företagen har valt att arbeta med ECC och därmed ta mer ansvar för kycklingarna. Företag som O'Learys, Pinchos, Texas Longhorn och The Bishops Arms har valt att sätta ner foten och kräva bättre villkor för kycklingarna. Även Harrys, Grekiska grill & Bar, John Scott's och Linnea & Basilika väljer att arbeta med ECC, vilket är mycket glädjande.

Dessvärre är det fortfarande några av landets största restaurangkedjor som inte vill ta ansvar för kycklingarna. Bland annat Taco Bar, med ett 50-tal restauranger runt om i landet, väljer att inte arbeta med ECC. Andra företag väljer att helt ignorera Djurens Rätts försök till dialog kring deras arbete med djurvälstånd.

Vilka restauranger arbetar med ECC? Se fullständig ranking på nästa sida.

”

Att jobba med 100 % svensk kött är inte tillräckligt för oss. Djurvälstånd är också en viktig fråga för oss och det är därför vi väljer att ställa högre krav för kycklingarna genom att jobba med ECC.

TOMMY WRIGHT
inköpschef på Texas Longhorn

Kycklingrätter utgör en stor del av vår försäljning och därför är detta ett självklart steg för oss att ta.

DAOUD KASS YOSEF
Franchiseansvarig och projektledare på
Grekiska grill & bar

För oss på The Bishops Arms och Elite Hotels är arbetet för bättre djurvälstånd en viktig och långsiktig fråga. Som ett steg i detta arbete har vi valt att ansluta oss till ECC. Vi ser det som ett konkret sätt att arbeta för att kycklingarna som föds upp inom livsmedelsindustrin ska få det bättre.

TOMAS BÄCKLUND
Marknadschef på Elite Hotels
(som äger The Bishops Arms)

”

FÖRETAGSRANKING: RESTAURANGKEDJOR OCH EUROPEAN CHICKEN COMMITMENT

KEDJOR SOM ARBETAR MED ECC

PINCHO NATION

THE BISHOPS ARMS

KEDJOR SOM INTE ARBETAR MED ECC

Rankingen ovan var aktuell 18 mars 2022, för dagsaktuell ranking kan ni följa vår liveranking som uppdateras kontinuerligt: [klicka här](#).

AVSLUTANDE ORD

När Djurens Rätt granskar 12 av de största restaurangkedjorna i Sverige så är resultatet hoppfullt. Flertalet av företagen har satt ner foten vad gäller turbokycklingar och plågsamma slaktmetoder. De har därmed påbörjat arbetet mot en förändring för kycklingarna. Dessvärre är det några av de granskade företagen som ännu inte valt att arbeta med ECC. Det finns dock inga hinder för dem att följa sina branschkollegor och förbättra sitt arbete för djuren. Djurens Rätt är fortsatt öppna för dialog med dessa företag.

Även om de flesta stora restaurangkedjor som granskas i denna rapport tar ansvar, så ligger landets största snabbmatskedjor fortfarande efter. I Djurens Rätts rapport om hamburgerkedjor som släpptes i september 2021, framgick att ingen av MAX, Sibylla, Burger King eller McDonalds tar tillräckligt ansvar för kycklingarna. Vissa av dessa kedjor använder dessutom vilseledande påståenden som inte signalerar något om den faktiska djurvälferden. MAX och Sibylla stoltserar på sina hemsidor om att de använder svenskt kycklingkött. Efter skandalrapporteringar från Sveriges största kycklingproducenter och då svensk kyckling fått rött ljus i Världsnaturfonden WWF:s Köttguiden, så är det förbryllande att dessa företag framställer det som att svenskt ursprung automatiskt signalerar något bra. **Istället för att bara ställa krav på ursprung behöver företagen också ställa krav på hur djuret har fötts upp.**

Restaurangkedjor som Taco Bar, Pitcher's, Ponggruppen och Rosegarden, såväl som de största snabbmatskedjorna måste alla ställa högre krav på kycklingindustrin än att bara följa en lagstadgad miniminivå. Att följa lagen är inte beundransvärt – företagen måste ta ett större hållbarhetsansvar än så. **Det enklaste och bästa sättet att ta ansvar för hållbarhet och djurvälferd är såklart att helt slopa kycklingen och byta ut den mot växtbaserade substitut. Men så länge företagen fortsätter sälja kycklingkött så behöver de ett konkret åtagande som ECC för att se till att villkoren förbättras för de djur som är flest och har det sämst.**

KRITERIERNA FÖR ECC

1. FÖLJA EU:S LAGAR

All kyckling som köps in behöver följa EU:s djurskydds-lagstiftning oavsett kycklingens ursprungsland.

2. MER PLATS FÖR KYCKLINGARNA

I Sverige får det hållas upp till 25 kycklingar (36 kg) per kvadratmeter, vilket innebär att en fullvuxen kyckling har mindre yta än ett A4-papper att leva på. I övriga Europa tillåts mellan 33–42 kg/m² och Sverige är alltså aningen bättre än vissa länder på denna punkt. Studier visar att beläggningsgraden (hur trångt kycklingarna får leva) borde minska till åtminstone 30 kg/m² för att reducera förekomsten av sjukdomar och skador. Det skulle också ge kycklingarna mer frihet att röra sig för att kunna bete sig naturligt.

3. NEJ TILL TURBOKYCKLINGAR

De snabbväxande kycklingraserna som används i konventionell kycklinguppfödning lider av många välfärdspåverkaner. Turbokycklingarna är framavlade till att växa så snabbt att deras kroppar inte orkar med tillväxt-takten. Turbokycklingarna ökar sin vikt med 5000 % på endast 35 dagar, och den explosionsartade tillväxten ökar risken för sjukdomar, plötslig död och svårigheter att gå. ECC tillåter inte turbokycklingar utan kräver att friskare och mer långsamväxande raser används.

4. FÖRBÄTTRAD INOMHUSMILJÖ FÖR KYCKLINGARNA

Kycklingar har ett naturligt behov av att picka i marken och att kunna sitta högt upp. Forskning visar att kycklingar behöver få tillgång till plattformar eller sittpinnar samt material att picka i förutom underlaget de går på för att få utlopp för mer naturligt beteende. För bättre välfärd behöver ljusstyrkan i stallarna vara minst 50 lux. Forskning visar att när det är mörkare än 50 lux så uppvisar kycklingar mer skador på bröstet, blir mindre aktiva och drabbas av högre dödlighet.

5. SKONSAMMARE BEDÖVNINGSMETOD VID SLAKT

I Sverige såväl som i övriga världen är en vanlig bedövningsmetod att kycklingarna hängs upp i benen innan deras huvud förs ned i ett strömförande bad. Det här är något som orsakar oerhörd stress, gör väldigt ont och ökar risken för skador. Den så kallade elbads-metoden har även hög risk att inte bli korrekt genomförd vilket gör att kycklingar riskeras skällas eller slaktas vid medvetande. ECC innebär ett slut på att hänga upp kycklingarna i benen genom att enbart tillåta gasbedövning eller andra metoder utan upphängning. Dessa metoder minskar lidandet, smärtan och riskerna.

6. TREDJEPARTSGRANSKNING OCH PUBLIK RAPPORTERING

För transparens mot dess intressenter så behöver företagen årligen rapportera om sitt arbete mot att möta alla kriterier i ECC. Dessutom krävs tredjepartsgranskning för att säkerställa att kycklingarna som köps in verkligen levt enligt kriterierna.

7. RÄTT TILL UTEVISTELSE

Att få vistas utomhus är oerhört viktigt för att kycklingarna ska kunna bete sig mer naturligt. Därför ska minst 20 % av kycklingarna som företag köper in ha haft tillgång till utevistelse. Detta är ett tilläggs-kriterium till ECC i länder med stark opinion för ökad djurväl-färd, som exempelvis Sverige. Det vore såklart ännu bättre om alla kycklingar fick gå ut och därför uppmuntrar Djurens Rätt företag att gå längre än minimikravet på 20 %.

Djurens Rätt gör skillnad för de djur som är flest och har det sämst. Det har vi gjort sedan 1882. Vi är Sveriges ledande djurrätts- och djurskyddsorganisation med mer än 50 000 medlemmar.

Ett av Djurens Rätts största fokusområden är kycklingarna i livsmedelsindustrin. Djurens Rätt arbetar aktivt för att fler företag ska arbeta med kriterierna i ECC. Läs mer om vårt arbete och hur du kan stödja oss på vår hemsida www.djurensratt.se

Djurens Rätt.